

Kirkegaardsmure.

Af Arkitekt *Hans Schmidt*.

Da jeg sidste Sommer besøgte en Præst paa Sjælland, viste han mig bl. a. Landsbykirken og tillige med en vis Tilfredshed en Udvidelse af Kirkegården, som man netop havde faaet gennemført.

Om denne Kirkegaardsudvidelse var der opført en Ringmur med uregelmæssige Aftrapninger ned ad Kirkebakken, haard og kedsommelig. Tilmed havde man opført et Halvtagshus indenfor Muren paa et iøjnefaldende Sted og med Toilet-Døre direkte ud til Gravene. Præsten bekræftede, at Planerne var godkendte (af kgl. Bygningsinspektør!), hvad jeg næppe kunde tro.

At opføre Kirkegaardsmure med Aftrapninger paa Bakkeskraaninger er ikke ualmindeligt. Kedeligt er det imidlertid, at man ikke følger den gamle Tradition og lader Murens Højde følge Bakkens Form. Det kan jo dog saa let udføres af Beton og lidt Rundjern, og faar den derefter Hvidtekalk og afdækkes med Tagsten, vil den virke i Landskabet som de smukke gamle Kirkegaardsmure.

Spanske Kirkegaarde.

Af Bibliotekar *Hans Aage Paludan*.

*Hver Gang jeg gaar forbi og ser
Paa Kirkegaardens Led,
Jeg siger: Se, lille Legem,
Dér faar du dit Hvilested!*

(Spansk Copla).

Byen Barcelona har otte Kirkegaarde, af hvilke den vigtigste og ejendommeligste, indviet 1886, men – karakteristisk for spanske Forhold – endnu knap færdiganlagt, er den, som hedder *Cementerio nuevo* eller *del sud-oeste*, fordi den ligger sydvest for Byen. Det vil igen sige, at den er anlagt paa en smal Strimmel Land mellem Havet og Fæstningsklippen *Montjuich* (opkaldt enten efter et gammelt Jupiteralter eller efter gamle Jødebegravelser). Den gaar dog ikke helt ud til Havet, idet Vej og Havnepladser ligger imellem – Vejen derud, Fortsættelsen af Columbus' elegante Palmeboulevard, der standser ved Toldboden, er sandt at sige snarest en uordentlig, kilometerlang Losseplads –; men til Gengæld strækker Kirkegaardsanlægene sig et godt Stykke opad Bjergets Skraaning, hvor de bare, celleagtige Columbariemure tiltrækker sig Blikket paa lang Afstand. Det samlede Omraade er 308,661 Kvadratmeter, som falder i fire Afdelinger: for Katholiker, Jøder, Protestanter og *abortos*, naturligvis af meget forskellig Udstrækning; og den betegnes teknisk som en Forbindelse af den italienske Monumentalkirkegaard og den nordamerikanske Skovkirkegaard (*parque fúnebre*). Det maa dog siges, at den første Karakter er ubetinget den fremherskende; man vil ikke kunne sige, at Monumenterne noget Sted forsvinder i det Grønne eller ophører at være det prægende Element i Anlægget.

Fra de ydre Lossepladser og Haver med frodige Tomatespalierer udenfor fører en dekorativ, stensat Cypressesallé i Sving med brede Trapper imellem op til en prægtig Portal; her staar hele Vejen Tiggere opstillet, eller de ligger langs Fortovet og udstiller deres uhyggeligt udseende Saar og Defecter, der dog ikke altid er lige saa